

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 126/2023-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Igorom Horanským, Staničná 1, Piešťany, proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 5C/41/2018 zo 6. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. februára 2023, doplnenou 1. marca 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1, vlastníť majetok podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhujú zrušiť namietané uznesenie, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia vystupovali v konaní pred okresným súdom v procesnom postavení žalovaných, proti ktorým sa žalobcovia 1 až 4 žalobou domáhali zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu motorovými vozidlami všetkého druhu cez dotknutú nehnuteľnosť za jednorazovú odplatu. Okresný súd rozsudkom zo 6. septembra 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 11. mája 2022 zriadil v prospech žalobcov 1 až 4 už uvedené vecné bremeno a zaviazal ich na povinnosť zaplata jednorazovej náhrady za zriadenie vecného bremena v sume 295 eur. Rozsudok krajského súdu bol právnomu zástupcovi sťažovateľov doručený 15. júna 2022. Okresnému súdu bolo 16. augusta 2022 zo strany právneho zástupcu sťažovateľov doručené dovolanie proti rozsudku

krajského súdu spolu s ich žiadosťou o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Okresný súd uznesením z 18. októbra 2022 nepriznal sťažovateľom oslobodenie od súdnych poplatkov s odôvodnením, že dovolanie bolo podané po zákonnej lehote, ktorá uplynula 15. augusta 2022. Dňa 21. novembra 2022 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľov na odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania s odôvodnením, že sťažovateľka bola dlhodobo práceneschopná, a to až do 31. júla 2022 z dôvodu úrazu spôsobeného napadnutím psa (poranenie dolnej končatiny a psychická trauma), pochybením ich právneho zástupcu a súbežným prebiehaním trestného konania.

3. Okresný súd namietaným uznesením zamietol návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania s odôvodnením, že ospravedlniteľným dôvodom na odpustenie zmeškania lehoty sú spravidla také skutočnosti subjektívnej a objektívnej povahy, ktoré nastanú v priebehu lehoty k uskutočneniu úkonu (náhla choroba, úraz), pričom po ich odpadnutí je strana sporu schopná zmeškaný úkon uskutočniť. Takým dôvodom nemôžu byť prekážky trvalého charakteru, ktoré v čase, keď strana konania urobí procesný úkon, pretrvávajú, čo znamená, že strane sporu v uskutočnení úkonu fakticky nebránia. Nepriaznivý zdravotný stav sťažovateľky, ktorý sa v priebehu trvania lehoty na podanie dovolania nezmenil, nemožno považovať za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Navyše, sťažovatelia nepodali návrh na odpustenie zmeškania lehoty bezprostredne po odpadnutí prekážky (ktorá tu nebola), ale až v nadväznosti na uznesenie okresného súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, v ktorom ich sám konajúci súd upozornil na oneskorenosť podaného dovolania.

II.

4. Sťažovatelia argumentujú, že namietané uznesenie okresného súdu trpí vadou, ktorá spočíva v jeho nedostatočnom odôvodnení. Nesúhlasia s názorom okresného súdu, že nepriaznivý zdravotný stav sťažovateľky trval v priebehu celej lehoty na podanie dovolania, pretože práve tento stav spôsobil, že sťažovateľka nebola schopná absolvovať konzultáciu so svojim právnym zástupcom. Poukazujú tiež na nedopatrenie ich predošlého právneho zástupcu, ktorý im oznámil, že rozsudok krajského súdu mu bol doručený 16. júna 2022. Za ďalší dôvod zmeškania lehoty na podanie dovolania považujú súbežné prebiehanie trestného konania vo veci ublíženia na zdraví poškodenej sťažovateľky.

III.

5. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“), podľa ktorého ústavná sťažnosť je

neprípustná, ak sťažovatelia nevyčerпали právne prostriedky, ktoré im priznáva zákon na ochranu ich základných práv a slobôd.

6. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľov, že okresný súd nesprávne a nedostatočne posúdil ich návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania, keď v ňom podľa ich názoru uviedli relevantné skutočnosti, ktoré im bránili v riadnom uplatnení ich práv.

7. Ústavný súd konštatuje, že na konečné vyhodnotenie a posúdenie včasnosti podania dovolania je oprávnený Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku). Uvedené vyplýva aj z § 447 písm. a) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého „Dovolací súd odmietne dovolanie, ak bolo podané oneskorene“. Za takýchto okolností v zmysle konceptu subsidiárneho postavenia ústavného súdu obsiahnutého v čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavná sťažnosť sťažovateľov neprípustná, a preto bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 ZoÚS odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2023

Robert Šorl
predseda senátu